

Rianne van de Ven | Dagvoorzitter

Rianne van de Ven is veelzijdig specialist hoogbegaafdheid bij volwassenen: coach, sociaal ondernemer, supervisor, auteur, docent, trainer, spreker. Van 2013 tot 2020 was zij voorzitter van het Instituut Hoogbegaafdheid Volwassenen (IHBV). Nu is zij als vrijwilliger daar nog steeds actief, onder andere als dagvoorzitter voor deze masterclass.

Rianne heeft sinds 2007 een coachpraktijk voor hoogbegaafde volwassenen en is de oprichter en directeur van Hoogbegaafd in Bedrijf. Dat is een social enterprise die begeleiding biedt aan volwassenen met kenmerken van hoogbegaafdheid in het oriënteren op, vinden of creëren van en behouden van een passende plek op de arbeidsmarkt.

Barend van Tussenbroek | Keynote

Barend van Tussenbroek werkt sinds 1984 in de hulpverlening als klinisch psycholoog en psychotherapeut. Zijn interesse- en ervaringsgebieden zijn divers, variërend van opvoeding, persoonlijkheidsproblematiek, interpersoonlijk gedrag, trauma, gedrag in groepen, ontwikkeling van talent en (veer-)kracht tot de samenhang van breinprocessen, emoties en gedrag.

Mentaliseren bij hoogbegaafde volwassenen: aspecten van theorie en praktijk

Mentaliseren is de unieke menselijke capaciteit om aan gedrag van onszelf en van de ander, bedoelingen en betekenis toe te schrijven vanuit het besef dat hieraan een binnenwereld van mentale toestanden ten grondslag ligt. Door adequaat te mentaliseren kan iemand beter zijn binnenwereld leren begrijpen, maar ook die van een ander. Hierdoor wordt de eigen emotie gereguleerd, het eigen zelfvertrouwen versterkt en de interactie met anderen verdiept en verbeterd. De persoon van de behandelaar, de cliënt met hoog ontwikkelingspotentieel en de leef- en werkomgeving komen successievelijk aan bod.

In deze interactieve presentatie worden theoretische concepten en praktische ervaringen over mentaliseren en hoogbegaafdheid gedeeld. De deelnemer krijgt d.m.v. enkele vragen en oefeningen de gelegenheid om te ontdekken wat mentaliseren bij kan dragen tijdens het werken met hoogbegaafde volwassenen.

Rogier Poels | Workshop

Rogier Poels is GZ-psycholoog en Psychotherapeut. In zijn vrijgevestigde psychotherapiepraktijk in Breda geeft hij zowel individuele als groeps-psychotherapie specifiek gericht op het snijvlak van psychische problemen en hoogbegaafdheid. Tevens draagt hij bij aan het opleiden van (hoogbegaafde) collega hulpverleners door middel van lesgeven, supervisie en leertherapie.

Setting the bar: naar een kwaliteitsstandaard voor behandeling van hoogbegaafde cliënten met psychische klachten.

Er is steeds meer aandacht voor hoogbegaafdheid, zo ook in de GGZ. Initiatieven zoals van het Kennisnetwerk Psychiatrie en Hoogbegaafdheid timmeren aan de weg om de professionals in het veld te voorzien van broodnodige informatie over de behandeling van psychische klachten bij hoogbegaafde cliënten. Maar een visie of een richtlijn ontbreekt nog altijd. En dat terwijl het aandeel hoogbegaafde cliënten in de GGZ relatief hoog is ten opzichte van de gehele GGZ populatie.

Deze workshop is een eerste aanzet om te komen tot een breed gedragen kwaliteitsstandaard voor het behandelen van cliënten met hoogbegaafdheid die te maken hebben met psychische klachten. De workshop zal worden ingeleid met een korte lezing over mogelijke werkzame behandelstrategieën vanuit de praktijk en dient als inspiratie voor de brainstormsessie die hierna met alle deelnemers zal plaatsvinden.

Nathalie Jans | Workshop

Naast het uitvoerend werk als PMT'er is Nathalie werkzaam als promovenda bij Karakter Kind & Jeugd psychiatrie/Radboud UMC en als junior-onderzoeker bij het Lectoraat Vaktherapie in de Gezondheidszorg op de HAN Nijmegen. In november '22 publiceerde ze een boek om met name hoogbegaafde scholieren meer uitdaging te geven in het onderwijs: 'Lessenreeks vergroten zelfvertrouwen en lichaamsbewustwording', te bestellen via lessenreeks@swvslingeberkel.nl.

Hoogbegaafdheid en psychomotorische therapie bij volwassenen

Vele hoogbegaafden zijn wel eens vastgelopen, kregen een DSM-diagnose en werden specifiek op die diagnose behandeld. Dat deze persoon dan ook hoogbegaafd was, werd niet gezien, niet (h)erkend of niet behandeld, want hoogbegaafdheid is geen diagnose. Niet gezien / (h)erkend worden is een veel voorkomend probleem bij hoogbegaafden. Dit kan zelfbeeldschade geven en bij sommigen ontwikkelt zich dit tot een trauma. Hoewel onderzoek aantoont dat hoogbegaafdheid een beschermende factor kan zijn voor het ontwikkelen van angst en/of trauma gerelateerde klachten, is mijn ervaring dat diegene die wel mentale problemen ervaren zich weinig lichaamsbewust zijn.

Vaktherapie, zoals psychomotorische therapie, biedt de mogelijkheid om door middel van ervarings- en oefengerichte werkvormen meer contact en voeling met het lijf/lichaam te krijgen. In deze workshop wordt dieper ingegaan op de mogelijkheden van psychomotorische therapie waarin ervaren centraal staat. Je krijgt handvaten en werkvormen aangereikt waar je in de begeleiding/behandeling mee aan de slag kunt.

Annemarie Gerritsen | Workshop

Annemarie Gerritsen is GZ-psycholoog en psychotherapeut. Ze werkt als vrijgevestigde aan huis (Praktijk Psynergiek Oosterbeek) met zowel lichaams- als ervaringsgericht als cognitief gedragsmatige werkwijzen. Ze heeft ervaring met hoogbegaafdheid en hoogbewustzijn en gaat met cliënten op zoek naar het verhaal wat het lichaam vertelt en wat het (in interactie) nodig heeft om je ware zelf met voldoening, plezier en in verbondenheid weer te laten zijn.

Ervarings en lichaamsgericht werken bij hoogbegaafde (en hoogbewuste) volwassenen

Hoogbegaafdheid is meer dan een hoge intelligentie en gaat vaak samen met andere (hoogbewuste) kenmerken zoals een sterke behoefte aan autonomie, een rijkgeschakeerd gevoelsleven, hoogsensitiviteit en een brede interesse. Al deze kenmerken kunnen zich alleen ontvouwen en uiten in een veilige interactie en samenspel tussen persoon en omgeving. Maar wat als je in samenspel met je omgeving "in de vijfde versnelling met de handrem erop" leeft?

In deze interactieve workshop gaan we na een korte introductie eerst zelf aan de hand van een lichaamsgerichte oefening ervaren wat er met je gebeurt als je "In de vijfde versnelling met de handrem erop" leeft. We ontdekken aan den lijve hoe het voelt als je jouw levenskracht volledig en afgestemd mag inzetten, je als het ware leert "schakelen" in (levens)energie en deze ontvangen, gehouden en gewaardeerd wordt. We sluiten af met het uitwisselen van ervaringen en mogelijkheden om ervarings- en lichaamsgericht te werken in eigen (coachings/therapie)praktijk bij hoogbegaafdheid en andere hoogbewuste kenmerken.

Kirsten Copier | Workshop

Kirsten Copier is opgeleid tot klinisch psycholoog/ psychotherapeut. In 2019 startte ze met psychologiepraktijk De Vrije Denker. Inmiddels is de praktijk doorgegroeid naar een instelling waar ze met een groeiend team van bevlogen collega's samenwerkt. De Vrije Denker werkt vooral met mensen met (een vermoeden van) hoogbegaafdheid, waarbij behandeling geboden wordt voor vrijwel alle voorkomende psychische klachten.

Persoonsgerichte experiëntiële psychotherapie

Ons referentiekader is de persoonsgerichte experiëntiële psychotherapie. We werken dus vooral procesgericht in plaats van klachtgericht. Bij deze werkwijze staat de therapeutische relatie voorop. Aansluiten bij je cliënt en samen het behandeltraject vormgeven vloeit daaruit voort. Transparantie, congruentie en onvoorwaardelijke acceptatie zijn essentiële kernwaarden voor de therapeut.

Deze werkwijze wordt door cliënten vaak erg gewaardeerd. Dat geldt ook bij hoogbegaafde cliënten, door de focus op (versterking van) autonomie en eigen regie. In deze workshop neemt Kirsten je graag mee in deze werkwijze. Daarbij zal ze kort iets meer vertellen over persoonsgericht-experiëntieel werken waarna we door verschillende oefeningen vooral gaan ervaren wat deze werkwijze doet met jou en het contact met je cliënt.

Louise van Swaaij & Annelie Neuteboom | Workshop

Louise van Swaaij is therapeut, senior coach en RITHA-Specialist met een focus op hoogbegaafdheid bij volwassenen. Ze heeft een eigen praktijk in Deventer en sinds ruim 15 jaar begeleidt zij volwassenen met kenmerken van hoogbegaafdheid. Louise heeft altijd een bijzondere belangstelling gehad voor het contactproces; de expliciete en impliciete elementen in de wisselwerking tussen mens en mens. Ze ziet dit als een belangrijk en permanent aandachtspunt in elke begeleidingsrelatie. Louise is co-auteur van de "Atlas van de Belevingswereld" (non-fictie, samen met Jean Klare).

Annelie Neuteboom is orthopedagoog en heeft sinds 14 jaar een eigen praktijk, Sherpa, gevestigd in Wilp bij Deventer. Zij werkt met kinderen, jongeren en volwassenen met kenmerken van hoogbegaafdheid. Annelie vindt het belangrijk om, zeker in geval van kinderen en jongeren, maar ook bij volwassenen, de omgeving (gezin, school) te betrekken. Immers: een hulpverlener is na een tijdje weer uit beeld; de cliënt blijft in zijn verschillende systemen functioneren. Annelie is tevens auteur van het kwartet spel 'Vier je Prikkel'; een spel over hoogsensitiviteit, uitgaande van de overexcitabiliteit van Dabrowski.

Parels en zand in de dynamiek van onze grondhouding

De eerste masterclass die door RINO Zuid en het IHBV werd georganiseerd voor GGZ-hulpverleners die werken met mensen met kenmerken van hoogbegaafdheid, vond plaats in maart 2017. Op die dag werd tijdens een workshop een aantal sleutelprincipes verzameld die, volgens de aanwezigen, belangrijk zijn om in de begeleiding van volwassenen met kenmerken van hoogbegaafdheid voor ogen te houden. Het was een eerste verkennende stap en vanuit meerdere hoeken klonk de vraag om een vervolg. In deze workshop pakken we de draad weer op en gaan we verder de diepte in.

De focus ligt hierbij niet op een specifieke psychotherapeutische benadering, maar op het essentiële niveau van de grond- of basishouding. Die basishouding is zowel een bedding als een dynamisch contactbeginsel, in elk stadium van elke behandeling. We zoomen in op impliciete en expliciete effecten van onze grondhouding als hulpverlener en als mens; in de begeleidingsrelatie, voor de cliënt/patiënt met kenmerken van hoogbegaafdheid, voor onszelf als hulpverlener en uiteindelijk voor de behandeling zelf. De bekende pijlers als empathie, onvoorwaardelijke acceptatie en authenticiteit nemen we hierbij als vertrekpunt. Juist in de vanzelfsprekendheden die daaronder verborgen liggen zijn parels te vinden waarmee ontwikkeling en groei kunnen worden gefaciliteerd. In de asymmetrie van de begeleidingsrelatie, in ons zelfbeeld als professional en in ons besef van onze impliciet aanwezige persoonlijke thema's. Maar daar is ook zand, waardoor wat we willen aanreken tussen onze vingers door glipt of schuurt. In de contactdynamiek blijkt dan dat (over en weer) echt ontvangen, echt verstaan moeilijk wordt of zelfs volledig strandt.

Monique Bakker | Workshop

Monique Bakker is Beeldend Vaktherapeut gespecialiseerd in hoogbegaafdheid, eigenaar van Vaktherapie Hoogbegaafdheid en moeder van drie hoogbegaafde kinderen.

Beeld exposure inzetten in de behandeling bij hoogbegaafde volwassenen

De sterke binding tussen intelligentie en creativiteit en de snelle en creatieve denkwijze zorgt dat veel hoogbegaafden zeer toegankelijk zijn voor beeldende therapie.

Mensen zijn visueel ingesteld. Van al onze zintuigen is ons zicht de meest krachtige en efficiënte voor het ontvangen van informatie. Het verbeelden kan therapie enorm versterken, mensen leren bijvoorbeeld 40% beter als er ondersteuning is van beeldmateriaal. Juist vanwege de creatieve hoogbegaafdheid beklijven beeldende werkvormen bij hoogbegaafden heel goed. Beeldende vaktherapie kan ingezet worden voor cliënten van alle leeftijden.

Werkvormen worden toegespitst op de problematiek die ook in cognitieve therapie naar voren komt, zoals perfectionisme, aanpassingsproblemen, authentiek leven, contact met de innerlijke wereld en alles wat daarbij hoort. Veel hoogbegaafden zijn dermate cognitief ingesteld dat zij het contact met hun lichaam verliezen. Binnen de beeldende therapie maken wij gebruik van sensorische en kinesthetische componenten waardoor de focus gelegd wordt op bewustwording van innerlijke en zintuiglijke sensaties. Door deze componenten te verbinden met de cognitie wordt het contact met het lichaam hersteld. Ongeveer 80% van de zenuwsignalen gaan vanuit het lichaam (Porges) naar de hersenen. Door deze signalen weer waar te nemen kan de hoogbegaafde client zijn grenzen beter bepalen.

Daarnaast onderzoeken wij een nieuwe methode die in ontwikkeling is binnen Ontwerpbureau Therapeutisch Werkmateriaal, waarbij cliënten in het beeld exposure te laten ervaren. Juist het beeldende aspect zet iets tussen het probleem en de client, waardoor de client makkelijker binnen The Window of Tolerance (Siegel) kan blijven en beter behandelbaar is.